

Ej verkställda beslut

- en redovisning av ej verkställda beslut inom kommunernas individ- och familjeomsorg hösten 2003.

Länsstyrelsen har i regleringsbrev för år 2003 i uppgift att redovisa läget beträffande ej verkställda beslut och domar enligt socialtjänstlagen, SoL, och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Länsstyrelsen ska också verka för att minska antalet ej verkställda beslut/domar.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har från kommunernas individ- och familjeomsorg, IFO, via enkäter begärt en redovisning av de beslut som inte var verkställda den 1 oktober 2003 och de avslag som gjorts under perioden 1 januari—1 oktober 2003 på grund av resursbrist när skäl för att bevilja bistånd egentligen har funnits. Beslut som avser försörjningsstöd har inte efterfrågats.

Länsstyrelsen har sammanställt och kommenterat enkätsvaren i denna rapport, som gäller individ- och familjeomsorgen. Antalet ej verkställda beslut och domar avseende äldre och funktionshindrade har redovisats i särskilda rapporter ”Beviljats men inte fått IV:I -Om äldre” respektive ”Beviljats men inte fått IV:2 -Om funktionshindrade”

Genomförande

Kommunerna har under hösten 2003 till Länsstyrelsen redovisat antalet ej verkställda beslut som var aktuella den 1 oktober 2003 samt avslagsbeslut trots behov av bistånd som fattats under perioden 1 januari-oktober 2003. Samtliga beslut avser individ- och familjeomsorgen, IFO.

Redovisningen avser när bistånd beslutades och anledning till att beslutet inte verkställdes. Eventuellt datum för planerad verkställighet samt om annan insats ges i avvaktan har också redovisats.

71 kommuner/stadsdelsnämnder/kommundelsnämnder har besvarat enkäten. Kommun- och stadsdelsnämnden Göta i Borås, stadsdelsnämnderna Linnéstaden, Styrso och Tynnered i Göteborg, Gullspång, Munkedal och Tidaholm har trots påminnelse inte besvarat enkäten.

Redovisning

Kommunernas redovisning har i rapporten sammanfattats i tabellform där först totalantalet ej verkställda beslut redovisas (kolumn 1). Kolumn 2 redovisar om den enskilde tackat nej till erbjudande om bistånd. Vidare redovisas de ärenden som på grund av resursbrist inte verkställdes inom **en** (kolumn 3) respektive **tre** månader (kolumn 4). De beslut som är äldre än ett år utan att ha verkställts redovisas också (kolumn 5) och om det finns datum för verkställighet av beslutet (kolumn 6).

Tabell: Ej verkställda beslut den 1 oktober 2003 avseende insatser från Individ- och familjeomsorgen

(De kommuner/ motsv som inte finns med i tabellen har rapporterat att de inte har några ej verkställda beslut)

	Kolumn 1 Ej verkställda beslut -totalt	Kolumn 2 Enskild har tackat nej / avsagt sig hjälp	Kolumn 3 Beslut med resursbrist äldre än en månad	Kolumn 4 varav beslut äldre än tre månader	Kolumn 5 varav beslut äldre än ett år	Kolumn 6 Datum finns för verkställighet
Summa	165	23	123	90	12	27
Ale	1	1				
Alingsås	7	3	3	2	2	
Borås:						
Kdn Brämhult	3	2				
Kdn Dalsjöfors	1		1	1		
Kdn Göta	ej svarat					
Kdn Norrby	6		4	2		2
Kdn Trandared	2		2			1
Kdn Viskafors	1		1	1		
Falköping	3					2
Gullspång	ej svarat					
Göteborg:						
Sdn Bergsjön	5	1	2	1		1
Sdn Biskopsgården	10		9	7		
Sdn Frölunda	1		1	1		
Sdn Gunnared	9		8	6	2	2
Sdn Kortedala	2	1	1	1		
Sdn Kärra-Rödbo	2	1	1	1		
Sdn Linnéstaden	ej svarat					
Sdn Majorna	2		2	2		
Sdn Styrö	ej svarat					
Sdn Tynnered	ej svarat					
Sdn Örgryte	3	1	2	1		
Götene	3	1	1	2		
Herrljunga	1		1			
Härryda	1	1	1			
Lidköping	6	1	5	4		1
Lilla Edet	2	1	1	1		
Lysekil	2		2	2		
Mariestad	3		3	1	1	1
Mark	6		5	3	1	3
Mellerud	1		1	1		
Munkedal	ej svarat					
Mölnadal	37	2	32	21	2	9
Partille	8	5	4	3		
Skövde	1					
Stenungsund	8		6	4	2	2
Svenljunga	3		3	2		1
Tidaholm	ej svarat					
Trollhättan	5		5	5		
Uddevalla	8		8	7	1	
Ulricehamn	1		1	1		
Vänersborg	10	2	6	6	1	2
Åmål	1		1	1		
Summa	165	23	123	90	12	27

Vilka insatser är aktuella?

Det är främst beslut om kontaktperson och kontaktfamilj som kommunerna redovisar. 115 beslut avser någon av dessa insatser varav 104 beslut avser insatser för barn under 18 år.

Andra beslut som redovisas är bl.a. andrahandskontrakt, boende och familjehem, men dessa är relativt få.

Socialtjänsten i länet har redovisat totalt 165 ej verkställda beslut inom IFO. Av dessa beslut har 23 personer tackat nej till biståndet eller har av sagt sig önskan om hjälp. Dessa 23 beslut kan alltså inte betraktas som ”resursbristärenden”.

123 beslut är äldre än en månad varav 90 beslut är äldre än tre månader. Dessa 90 beslut kan enligt Länsstyrelsens bedömning betraktas som beslut där det föreligger resursbrist i en eller annan form. 12 är äldre än ett år. Detta är enligt Länsstyrelsen en oacceptabelt lång väntetid för den enskilde där ett faktiskt behov finns klarlagt. Rättssäkerheten för den enskilde blir därigenom åsidosatt.

Enligt socialtjänstlagen skall ett gynnande beslut verkställas omedelbart. Det är av vikt för den enskildes rättssäkerhet och tilltro till myndigheter att beslut verkställs och att insatsen överensstämmer med fattat beslut. Beslut som inte kan verkställas skall avslås så att den enskilde får möjlighet att överklaga.

Länsstyrelsen har förståelse för att det kan ta tid för kommunen att verkställa ett beslut som bl.a. handlar om kontaktperson eller kontaktfamilj. Detta är insatser som kräver att person/familj finns för uppdraget och det kan därför av praktiska skäl vara svårt för kommunen att verkställa beslutet omedelbart. En viss vägledning gällande tid för verkställighet kan fås i en dom från länsrätten i Mariestad, mål nr 777-03, beträffande kontaktperson enligt LSS. Av domen kan utläsas att fjorton dagars väntetid för verkställighet kan accepteras.

Avslag trots behov med anledning av resursbrist fattade under perioden 1 januari—1 oktober 2003, insatser från Individ- och familjeomsorgen

Länsstyrelsen kan konstatera att det endast är en stadsdelsnämnd i Göteborg, Kärra- Rödbo och en kommun, Vänersborg, som fattat sammanlagt fyra avslagsbeslut när insatsen inte kunnat tillhandahållas av nämnden. Fler kommuner/stadsdelsnämnden/kommundelsnämnder har dock redovisat fattade avslagsbeslut, men orsaken har då i flertalet ärenden varit att nämnden anser att

behov inte finns, alltså inga ”resursbristavslag”. De fyra avslagsbesluten enligt ovan avser två beslut om boende och två avser kontaktperson. Samtliga fyra redovisade avslagsbeslut har överklagats av den enskilde.

Tveksamheter har tidigare funnits om hur socialnämnden/motsvarande skall fatta beslut då resurser inte finns. Justitieombudsmannen, JO, har den 6 september 2000, diarienummer 2577-2000, fattat ett beslut som innebär att om någon enskild har rätt till bistånd enligt SoL så bör ansökan avslås om ett bifallsbeslut inte kan verkställas omedelbart eller inom skälig tid. Enligt JO och Länsstyrelsen bör avslag ges när det är uppenbart att insatsen inte kan tillhandahållas inom tre månader. Enligt Länsstyrelsens uppfattning måste begreppet ”skälig tid” bero på vilket bistånd som avses.

Den 1 juli 2002 infördes regler i socialtjänstlagen om att en kommun kan få betala en sanktionsavgift upp till 1 miljon kronor om kommunen underlåter att verkställa en gynnade dom. Länsstyrelsen följer upp samtliga gynnande domar. I det fall dröjsmålet är oskäligt ansöker Länsstyrelsen hos Länsrätten om sanktionsavgift.

Det låga antalet avslagsbeslut trots behov inom IFO- verksamheterna i länet skulle kunna bero på att socialnämnderna inte har kännedom om hur ärenden som inte kan verkställas inom skälig tid skall handläggas utifrån JO:s beslut ovan.

Kön och ålder

I enkäterna som kommunerna besvarat har Länsstyrelsen begärt uppgift om vilket kön personen har som berörs av beslutet. Siffrorna visar att 101 ärenden avser män/pojkar och 64 ärenden avser kvinnor/flickor. Det är alltså 61 % män/pojkar som berörs jämfört med 39 % kvinnor/flickor.

Länsstyrelsen har i enkäten efterfrågat födelse-datum för de berörda personerna. 127 personer av totalt 165 är barn under 18 år.

Slutsatser

- Den enskildes rättssäkerhet måste alltid tillgodoses. Länsstyrelsen anser därför att avslagsbeslut skall fattas då beslut inte kan verkställas inom skälig tid.
- Länsstyrelsen anser att det är oacceptabelt att enskilda får vänta, i den omfattning som redovisas, på att få det bistånd som beviljats. Kommunerna bör aktivt verka för att tillgången på kontaktpersoner och kontaktfamiljer ökar.

Rapport 2004:16
ISSN 1403-168X
Rapportansvarig: Maria Björklund och Monica Nilsson
Layout: Kerstin Janson

Utgivare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Enhet: Socialenheten
Adress: 462 82 Vänersborg
Telefon: 0521 - 60 50 00
Fax: 0521 60 55 25
Beställ från www.o.lst.se under rubriken Rapporter

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

www.o.lst.se

